

Pracovní list č. 22: Z NOŽKY NA NOŽKU

Koleda ze sbírky *Kopřivnické písničky* Emila Hanzelky

Es B Es

Z nož - ky nanožku po - skoč - mytrošku. Při tom ve-se-le

F B Es As B

vše - ci pospo-lu ko-le-duj-me a vin-šuj-me dě - řatku ma-le-mu.

Es B As B

Při tych na - šich o - več-kach na ze - le - nych ho - reč-kach,

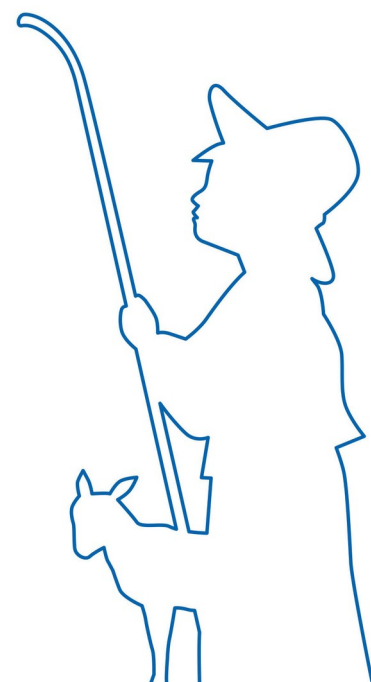
Es B As B Es

tam pa - stu - šek ně - le - ni, vy - spi se na ka - me - ni.

B Es B As Es B7 Es

O bo - hat - stvi ně - ža - da, na o - več - ky po - zor da.

Z nožky na nožku
poskočmy trošku.
Při tom vesele
všeci pospolu
koledujme a vinšujme
děřatku malemu.
Při tych našich ovečkach
na zelených horečkach,
tam pastušek něleni,
vyspi se na kameni.
O bohatství něžada,
na ovečky pozor da.

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
 - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
 - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Písmenkový mixér.** Poskládejte z písmen nářeční výrazy. Slova budou ve stejném tvaru jako v textu písně.

1. UAPKEŠST
2. ICVEŠ
3. ERHOCHAKČ
4. SKOOPYČM
5. IVJUŠNEM
6. OPSLUOP
7. ILNĚNE

II. Porozumění obsahu

1. K čemu vyzývají zpěváci?
2. Jak popisují život pastýřů?
3. Jaké vlastnosti mají podle nich pastýři?
4. Jaká je atmosféra písně?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Z nožky na nožku*

1. Zahrajte si s žáky hru na „rytmickou ozvěnu“. Vytleskejte krátký rytmický motiv z písně a žáci ho zopakují. Motivy průběžně střídáte stejně jako způsoby hry na tělo.

2. Žáci si ve dvojicích připraví rytmickou recitaci textu bez melodie a budou se při ní snažit o krátkou výslovnost. Mohou ji doplnit rytmickou hrou na perkusní nástroje.

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si společně zazpívejte celou píseň.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod.
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň také na melodické nástroje.
- Žáci zazpívají žertovnou píseň na principu ozvěny – sólista předzpívá vždy 4 takty a sbor je po něm jako ozvěna zopakuje.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas (např. formou ostinátní figury). Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře. Regionální koledy a žertovné písně ze sbírek Kopřivnické písničky Leopolda Víchy a Emila Hanzelky*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se společně určit, která část koledy tvoří předehru, zda je mezi jednotlivými slokami mezihra a jak vypadá dohra. Poté si celou píseň s cimbálovou muzikou zazpívají.

7. Žáci vytvoří na píseň vlastní pohybovou choreografii, kterou si společně zatančí.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
poskočmy	poskočme si
všeci	všichni
pospolu	společně
koledujme	obcházíme s koledou
vinšujme	přejme
tych	těch
na zelených horečkách	na zelených kopcích
pastušek	pastýř (zdrobněle)
nělení	nelení
něžada	nepožaduje

Řešení cvičení I.4, PL: 1. *pastušek*, 2. *všeci*, 3. *horečkám*, 4. *poskočmy*, 5. *vinšujme*, 6. *pospolu*, 7. *nělení*.